

—Micromitos

Pepa a Loba (II)

Antonio Reigosa

Criada na miseria, a nai morre nun parto tras ser violada polo pai. Facendo de pastora, coa axuda do seu can Lueiro, mata un lobo; de aí, o alcume. Acolida por un tío é acusada falsamente da súa morte polo que é encadeada.

Foxe da prisión e comeza unha vida foraxida. Faise capitá dunha banda de homes que asaltan, rouban e matan. Se atendemos ás ducias de lugares onde se fala dela, houbo anos do s. XIX que toda a terra era da Loba.

Concepción Arenal exercía como Visitadora de prisións na cadea da Galera da Coruña. Con data do 5 de xaneiro de 1864 remite unha carta ao seu amigo, o violinista Jesús de Monasterio. Descúlpase de non atendelo como merece e propónlle, non sen ironía, que se a quere visitar debe cometer un roubo en Asturias ou Galiza e "vendrá usted a esta Galera si cuida de disfrazarse y afeitarse, haciéndose un moño muy decente con su poblada cabellera. Le pondré a usted al lado de La Loba y parecerá usted una vestal".

Do paso de Pepa a Loba pola cadea da Galera da Coruña non hai máis. Tiren as súas propias conclusións.

EN IMAXES

Biodiversidade do Deza

AJUGA PYRAMIDALIS

A *Ajuga pyramidalis*, coñecida comunmente como corneta piramidal, é unha planta florecente que saca a flor entre os meses de abril e xullo, en prados solleiros de toda a Galiza e autóctona de toda Europa, aínda que non é unha especie abundosa.

La Diapa

AVANTE TODA

O catedrático de Computación e Intelixencia Artificial da UDC, Alejandro Pazos.

Alejandro Pazos cre que os datos xeran confianza e, polo tanto, valor

"As empresas que máis diñeiro gañan en bolsa son as que manexan datos e informacións"

A. Escuredo | Nós Diario

O catedrático de Computación e Intelixencia Artificial da Universidade da Coruña (UDC), Alejandro Pazos, vén de participar no debate "Big Data e Intelixencia Artificial: son os meus datos o novo petróleo?", organizado polo Centro de Visión por Computador (CVC), da Universitat Autònoma de Barcelona. En conversa con *Nós Diario* fala do crecente interese polos datos por parte de empresas e institucións.

AVANTE POUCA

Cal é a razón de que os datos teñan tanto valor hoxe en día?

Vivimos na sociedade do coñecemento. Aquilo de máis valor pasou dos elementos tanxíbeis, como pode ser o ouro, ao propio coñecemento e a saber facer as cousas. Para poder obter coñecemento primeiro é preciso dispor de datos e informacións, agora mesmo o motor máis importante para facer avanzar a sociedade.

Como foi posíbel?

Actualmente as empresas que máis diñeiro gañan en bolsa son as que manexan datos e informacións, non traballan con petróleo ou silicio. Hoxe en día mesmo está a mudar o patrón das moedas. Antes tiñan o patrón ouro no sentido de que un país podía emitir tanto diñeiro en función de canto ouro tivese no seu tesouro nacional. Era a maneira de emitir os billetes ou as moedas que tiñan os países. Se

emitía de máis, a moeda desvalorizábase e, se emitía de menos, revalorizábase, mais sempre ligada á cantidade de ouro no banco de cada país. Hoxe xa non é así. As moedas están en función da confianza que hai en que se recuperen. De feito, xa temos circulando as criptomoeidas, que non teñen ningún patrón nin nada tanxíbel tras delas, hai a confianza de que alguén che vai pagar por telas. Ter datos é valioso hoxe por xerar confianza.

AVANTE MEDIA

A sociedade é consciente desta situación?

Non somos conscientes e ademais regalamos moito deste material valioso. Facilitamos de forma consciente e inconsciente que alguén pode empregar para o seu beneficio propio e de forma allea aos nosos intereses e mesmo ser totalmente contrarios. Temos os nosos teléfonos motorizados continuamente. Emitimos sinais que indican onde estamos en cada instante. Grávannos nas rúas, cando accedemos a aeroportos ou estacións. Ademais damos os nosos datos a calquera sitio web que nosolos pide, subimos as nosas fotografías a calquera rede social, participamos en debates en redes sociais... e todo queda rexistrado. Cunhas ferramentas adecuadas, pódese estar proporcionando un coñecemento a determinadas empresas ou institucións que o poden empregar ao seu favor de moitas maneiras: influíndo na nosa intención de voto, como se demostrou non hai moito, ou polas compañías

de seguros para subir a nosa cota. Algo que en principio puido ser moi útil, como esa aplicación para detectar as persoas que tiveron Covid-19, nalgún momento se chegan eses datos a unha compañía de seguros, igual non quere asegurarche ou muda o prezo. As administracións teñen a obriga de defendernos, mais nós somos os principais responsables e os que podemos facer por preservar mellor a nosa intimidade.

AVANTE TODA

Como está a lexislación neste tema?

A intelixencia artificial o que fai é analizar dunha maneira moi eficiente grandes cantidades de datos, o que se coñece como *big data*, en relacións que aínda nin sequera se sospeitan e sen o consentimento das persoas. Hai un borrador da Unión Europea que aínda non se levou ao Parlamento Europeo, onde se ten en conta esta situación.

Que oportunidades hai coa introdución da intelixencia artificial?

En calquera ámbito do sector produtivo estanse empregando técnicas de intelixencia artificial en datos de cara a facer diagnóstico, ben sexa industrial ou médico, por exemplo. Fanse predicións de acontecementos como poden ser os modelos que van desde a bolsa á curva da Covid-19 e foron bastante exactos os modelos matemáticos. Mais nos ferramentas e estamos moi lonxe de ter unha substitución da intelixencia artificial pola intelixencia natural.

ISSN 2695-558X

00346

9 772695 558005